

Sygn. akt III AUa 323/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska (spr.)
Sędziowie:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel SSA Barbara Białecka
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2016 r. w Szczecinie

sprawy L. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o emeryturę pomostową

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 2 marca 2015 r. sygn. akt IV U 949/14

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

SSA Barbara Białecka SSA Urszula Iwanowska SSA Zofia Rybicka - Szkibiel

III A Ua 323/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. decyzją z dnia 18 czerwca 2014 r. odmówił L. L. prawa do emerytury pomostowej z tytułu pracy w warunkach szczególnych wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach wymienionej w punktach 20, 22, 32 załącznika nr 1 do ustawy, wynoszącego co najmniej 10 lat. Organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu okresów zatrudnienia od 4 września 1984 r. do 31 lipca 1985 r. oraz od 4 października 1985 r. do 16 sierpnia 1993 r. (po wyłączeniu okresów przebywania na urloпах bezpłatnych oraz zwolnieniach lekarskich po dniu 14 listopada 1991 r.), ponieważ pracodawca w świadectwach wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie potwierdził, że w tych okresach ubezpieczony wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych.

W odwołaniu od powyższej decyzji L. L. wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury pomostowej z tytułu pracy w warunkach szczególnych oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych podnosząc, że sporne okresy należy uznać jako jego pracę w warunkach szczególnych, albowiem wykonywał on pracę rybaka stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc, że nawet ewentualne uwzględnienie zakwestionowanych okresów zatrudnienia ubezpieczonego w charakterze rybaka morskiego (po wyłączeniu okresu przebywania na urlopie bezpłatnym) nie spowoduje, że ubezpieczony wykaże okres pracy w charakterze rybaka w wymiarze co najmniej 10 lat.

Ubezpieczony wskazał, że pracował w szczególnych warunkach w następujących okresach:

- od 3 sierpnia 1980 r. do 31 sierpnia 1984 r. na stanowisku młodszego rybaka w (...) Przedsiębiorstwo (...) w D.,
- od 4 września 1984 r. do 31 lipca 1985 r. na stanowisku motorzysty w Spółdzielni Pracy (...) w D.,
- od 4 października 1985 r. do 31 października 1993 r. na stanowisku motorzysty oraz mechanika w (...) Przedsiębiorstwo (...) w D.,
- od 1 kwietnia do 10 maja 1994 r. na stanowisku kierownika maszyn w (...) W., M. w D..

Wyrokiem z dnia 2 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał L. L. prawo od emerytury pomostowej od 8 kwietnia 2014 r. (punkt 1) oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. na rzecz L. L. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt 2).

Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

L. L. urodził się w dniu (...) W okresie od 3 sierpnia 1980 r. do 31 sierpnia 1984 r. był zatrudniony w (...) - Przedsiębiorstwie (...) w D. na stanowiskach: młodszego rybaka i motorzysty okrętowego na kutrze. Od 23 kwietnia 1981 r. do 14 kwietnia 1983 r. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Od 14 maja 1983 r. kontynuował zatrudnienie w (...) - Przedsiębiorstwie (...) w D.. Jako motorzysta okrętowy ubezpieczony dbał o stan techniczny urządzeń występujących na pokładzie kutra: konserwował te urządzenia, dokonywał ich drobnych napraw, dolewał olej, paliwo. Oprócz tych czynności ubezpieczony w ramach obowiązków pracowniczych zajmował się połowem ryb. Załoga kutra, na którym pracował L. L. liczyła od 5 do 8 osób. W okresie od 4 września 1984 r. do 31 lipca 1985 r. L. L. pracował w Spółdzielni Pracy (...) w D. na stanowisku motorzysty. Wykonywał podobne czynności do tych, które podejmował pracując w (...) - Przedsiębiorstwie (...) w D.. We wskazanym okresie ubezpieczony pracował na stanowisku motorzysty na kutrze. Od 4 października 1985 r. do 31 października 1993 r. L. L. ponownie był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w D. na stanowiskach: motorzysty i mechanika. Jako mechanik ubezpieczony odpowiadał za stan techniczny całej jednostki - kutra. Oprócz tego zajmował się połowem ryb. Załoga kutra, na którym pracował liczyła od 5 do 8 osób. W okresach: od 18 września do 17 grudnia 1991 r. oraz od 17 sierpnia do 29 października 1993 r. ubezpieczony przebywał na urlopie bezpłatnym.

Od 1 kwietnia do 10 maja 1994 r. ubezpieczony pracował w (...) W., M. z siedzibą w D. na stanowisku kierownika maszyn.

Obecnie L. L. nie pozostaje w zatrudnieniu.

Po ustaleniu powyższego stanu faktycznego oraz na podstawie art. 4, 5-12 i 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. nr 237, poz. 1656 ze zm.), Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione.

Sąd pierwszej instancji podniósł, że w stanie faktycznym niniejszej sprawy, ubezpieczony, mający ukończone 55 lat życia, niespornie spełniał przesłanki, o jakich mowa w art. 4 pkt 1, 4, 5 i 7 ustawy o emeryturach pomostowych. W szczególności nie pozostaje w stosunku pracy oraz udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze ponad

25 lat. Natomiast przedmiot sporu w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczony legitymuje się co najmniej 10-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach wymienionej w pkt 20, 22 i 32 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Zważywszy, że ubezpieczony pracował na stanowiskach pracy związanych z rybołówstwem, należało ustalić, czy pracował na stanowisku rybaka morskiego (pkt 22), a jeśli tak to w jakim czasie.

Dalej Sąd Okręgowy miał na uwadze, że ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych w żaden sposób nie definiuje pojęcia „prace rybaków morskich”, nie zostało do niej wydane także żadne rozporządzenie wykonawcze czy zarządzenie resortowe, które wymieniałoby stanowiska, na których praca jest uważana za pracę rybaka morskiego. Zważywszy na to, że ubezpieczony nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach po dniu wejścia w życie ustawy, art. 49 omawianej ustawy nie daje podstaw do oceny charakteru wykonywanej przez niego pracy w świetle bezpośrednio stosowanego art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j. t. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440) i wydanego na jej podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.). Mając jednak na uwadze konieczność ustalenia zakresu pojęcia pracy rybaka morskiego, sąd meriti uznał, że przepisy te i wydane w oparciu o nie przepisy resortowe należy przywołać pomocniczo. Dalej Sąd Okręgowy wskazał, że rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w swoim załączniku identycznie sformułowane określenie: "prace rybaków morskich" wymienia w dwóch odrębnych pozycjach – w wykazie A Dziale VIII (w Transporcie i łączności) pod pozycją 9 oraz w Wykazie B Dziale IV (Prace różne) pod pozycją 4. W przypadku prac rybaków morskich, dla ustalenia, jakiego rodzaju prace ustawodawca zaliczył do poszczególnych wykazów, konieczne jest posłużenie się resortowymi wykazami stanowisk, które posiadają charakter informacyjny, techniczno-porządkujący i uściślający. Odwołując się zatem do treści zarządzenia nr 24 Ministra - Kierownika Urzędu Gospodarki Morskiej z dnia 15 sierpnia 1983 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu gospodarki morskiej (Dz. Urz. Urzędu Gospodarki Morskiej nr 3, poz. 26) sąd pierwszej instancji podniósł, że za prace rybaków morskich zaliczone do wykazu A załącznika do zarządzenia uznane zostały prace wykonywane na wszystkich stanowiskach zajmowanych przez pracowników wpisanych na listę członków załogi statku, niezależnie od zatrudniającego ich podmiotu (wykaz A, dział VIII, poz. 9, pkt 1 zarządzenia), natomiast za prace rybaków morskich wymienione w wykazie B załącznika do rozporządzenia uznane zostały prace wykonywane nie tylko w określonych podmiotach, ale również wyłącznie na stanowiskach wymienionych w wykazie B, dziale IV, poz. 4 pkt 1-19 zarządzenia.

Jednocześnie sąd meriti miał na uwadze, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 stycznia 2014 r., III UK 33/13, wyjaśnił, że skoro ustawa o emeryturach pomostowych prace rybaków morskich, jako prace w warunkach szczególnych uprawniające do świadczeń przewidzianych ustawą wymienia tylko raz, w jednym punkcie 22 załącznika nr 1 do ustawy, zasadnym wydaje się przyjęcie, że ustawodawca przyznał prawo do emerytury pomostowej, na warunkach określonych w art. 8 ustawy, pracownikom wykonującym wszystkie prace rybaków morskich, bez różnicowania, czy według innych przepisów i wydanych na ich podstawie wykazów resortowych wykonywali prace rybaków morskich na określonych stanowiskach i w określonych podmiotach. Brak w przepisach ustawy o emeryturach pomostowych jakiegokolwiek ograniczenia możliwości zaliczenia do prac rybaków morskich prac poszczególnych członków załogi kutra rybackiego w zależności od przynależności do załogi pokładowej czy mechanicznej i to w zależności od zatrudniającego podmiotu, przemawia w ocenie Sądu Najwyższego za przyjęciem, że art. 8 tej ustawy obejmuje swą dyspozycją wszystkie osoby, wykonujące prace rybaków morskich, wymienione zarówno wykazie A jak i B załącznika do cytowanego wyżej rozporządzenia. Nie można bowiem, bez wyraźnej podstawy prawnej, tożsamego pojęcia „prace rybaków morskich” traktować odmiennie: w sposób zawężający na potrzeby ustawy o emeryturach pomostowych oraz w sposób szeroki, z uwzględnieniem pracy członków załogi kutra rybackiego w służbie mechanicznej, na potrzeby ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do analogicznych wniosków doszedł również Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyrokach: z dnia 29 maja 2014 r. (III AUa 233/14), z dnia 10 czerwca 2014 r. (III AUa 247/13), z dnia 9 lipca 2014 r. (III AUa 1152/13) wskazując, że pojęcie rybaka morskiego, zawarte w punkcie 22 załącznika nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych, obejmuje nie tylko tych członków załogi, którzy zatrudnieni są na stanowisku rybaka, czy starszego rybaka, ale również tych zajmujących stanowisko mechanika czy motorzysty.

Następnie Sąd Okręgowy wskazał, że L. L. w okresach: od 3 sierpnia 1980 r. do 31 sierpnia 1984 r., od 4 września 1984 r. do 31 lipca 1985 r. oraz od 4 października 1985 r. do 31 października 1993 r. był zatrudniony w (...) - Przedsiębiorstwie (...) w D. i Spółdzielni Pracy (...) w D.. Był członkiem załogi kutrów rybackich. Zajmował następujące stanowiska: młodszego rybaka, motorzysty okrętowego oraz mechanika na kutrze. Jako motorzysta okrętowy ubezpieczony dbał o stan techniczny urządzeń występujących na pokładzie kutra: konserwował te urządzenia, dokonywał ich drobnych napraw, dolewał olej, paliwo. Pracując w charakterze mechanika odpowiadał za stan techniczny całej jednostki – kutra. Oprócz tych obowiązków ubezpieczony wykonywał czynności związane z połowem ryb. Sąd meriti uznał w tym zakresie zeznania ubezpieczonego za w pełni wiarygodne, jako że korespondowały z zebraną w sprawie dokumentacją (zwłaszcza zebraną w aktach osobowych ubezpieczonego), a ponadto znajdowały potwierdzenie w zasadach doświadczenia życiowego. Skoro bowiem L. L. pracował na kutrach, których załoga składała się z 5-8 osób, zważywszy na proces połowu, trudno uznać, że ubezpieczony czynnie nie uczestniczył w pracach związanych bezpośrednio z połowem ryb. Każdy członek załogi brał udział w połowach, przy czym ubezpieczony miał dodatkowe obowiązki wynikające z zajmowanych stanowisk motorzysty okrętowego oraz mechanika na kutrze.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia oraz podziеляjąc argumentację zawartą w cytowanych orzeczeniach Sądu Najwyższego i Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczony L. L. w okresie zatrudnienia w (...) - Przedsiębiorstwie (...) w D. i Spółdzielni Pracy (...) w D. wykonywał pracę w warunkach szczególnych, o której mowa w art. 8 ustawy o emeryturach pomostowych. Na uznane okresy pracy w warunkach szczególnych składały się następujące okresy:

- od 3 sierpnia 1980 r. do 31 sierpnia 1984 r., (okres zatrudnienia ubezpieczonego w (...) - Przedsiębiorstwie (...) w D.) - 4 lata i 29 dni, przy czym okres ten podlegał pomniejszeniu o czas odbywania przez ubezpieczonego zasadniczej służby wojskowej (od 23 kwietnia 1981 r. do 14 kwietnia 1983 r.) do ponownego podjęcia pracy w dniu 14 maja 1983 r. i wynosił 2 lata i 7 dni,

- od 4 września 1984 r. do 31 lipca 1985 r. (okres zatrudnienia ubezpieczonego w Spółdzielni Pracy (...) w D.) - 10 miesięcy i 27 dni,

- od 4 października 1985 r. do 31 października 1993 r. (okres ponownego zatrudnienia ubezpieczonego w (...) - Przedsiębiorstwie (...) w D.) – 8 lat i 28 dni, przy czym okres ten podlegał pomniejszeniu o czas przebywania przez ubezpieczonego na urloпах bezpłatnych (w okresach od 18 września do 17 grudnia 1991 r. oraz od 17 sierpnia do 29 października 1993 r.) i wynosi 7 lat, 7 miesięcy i 15 dni.

Zatem sąd pierwszej instancji ustalił, że łączny okres pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych, w których mowa w art. 8 ustawy o emeryturach pomostowych wynosi 10 lat, 6 miesięcy i 19 dni.

Reasumując Sąd Okręgowy uznał, że L. L. udowodnił ponad 10 lat pracy wymienionej w punkcie 22 załącznika nr 1 do ustawy pomostowej i spełnia warunki niezbędne do przyznania mu emerytury pomostowej.

Wobec dokonanych ustaleń sąd pierwszej instancji na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury pomostowej poczynając od (...)r., to jest od daty ukończenia 55 lat życia. Nadto o kosztach procesu sąd ten rozstrzygnął zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik, w oparciu o art. 98 k.p.c. i § 11 ust. 2 w związku z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Tym samym Sąd zasądził na rzecz ubezpieczonego od organu rentowego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego w Koszalinie w całości nie zgodził się Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który w wywiedzionej apelacji zarzucił mu:

- naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 4 w związku z art. 8 oraz 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych i przyznanie prawa do emerytury pomostowej w sytuacji, gdy ubezpieczony nie ukończył 60 roku życia i nie legitymuje się 15 -letnim stażem pracy szczególnych warunkach.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu skarżący między innymi podniósł, że ubezpieczony nie ma prawa do emerytury, gdyż nie spełnia warunków do jej przyznania. Apelujący zaznaczył, że wnioskodawca z uwagi na to, że po 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych powinien spełnić warunki określone w art. 49 cyt. ustawy. Zdaniem organu rentowego zebrany materiał dowodowy w sprawie pozwala na ustalenie, że ubezpieczony na dzień złożenia wniosku o świadczenie emerytalne nie posiada 15 lat pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r., II UK 159/13).

Ponadto skarżący zaznaczył, że w art. 49 pkt 2 przedmiotowej ustawy ustawodawca zawarł nakaz spełnienia warunków łącznych z art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12. Zatem ubezpieczony powinien na dzień złożenia wniosku ukończyć 60 lat, co jest również niezbędną przesłanką do przyznania prawa do emerytury.

W odpowiedzi na apelację L. L., działając przez pełnomocnika, wniósł o jej oddalenie w całości jako nieuzasadnionej oraz o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych. W ocenie ubezpieczonego zaskarżone orzeczenie odpowiada prawu, a zarzut apelacji jest nieuzasadniony.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się uzasadniona.

W ocenie Sądu Apelacyjnego w przedmiotowej sprawie sąd pierwszej instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, nie uchybiając przepisom prawa procesowego oraz dokonał wszechstronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w konsekwencji prawidłowo ustalając stan faktyczny sprawy. Sąd Okręgowy w pisemnych motywach wyroku wskazał, jaki stan faktyczny stał się jego podstawą oraz podał na jakich dowodach oparł się przy jego ustalaniu. Stąd też, Sąd Apelacyjny ustalenia Sądu pierwszej instancji w całości uznał i przyjął jako własne, rezygnując jednocześnie z ich ponownego szczegółowego przytaczania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 listopada 1998 r., I PKN 339/98, OSNAP 1999/24/776 oraz z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 233/09, LEX nr 585720 i z dnia 24 września 2009 r., II PK 58/09, LEX nr 558303).

Jednak z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego sąd pierwszej instancji wyprowadził błędne wnioski i przyznał prawo do świadczenia mimo, że L. L. na dzień złożenia wniosku o emeryturę pomostową (23 kwietnia 2014 r.) i wydania zaskarżonej decyzji (18 czerwca 2014 r.) nie spełnił wszystkich przesłanek warunkujących powstanie prawa do wnioskowanego świadczenia, bowiem nie ukończył 60 roku życia.

Zgodnie z ogólną zasadą przyznawania prawa do emerytury pomostowej, wynikającej z art. 4 z uwzględnieniem art. 5-12 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do powyższego świadczenia, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący, co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;

- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Natomiast w myśl art. 8 ustawy, ustawodawca przewidział możliwość przyznania prawa do emerytury pomostowej pracownikowi wykonującemu przez okres, co najmniej 10 lat prace w szczególnych warunkach, wymienione w punkcie 20, 22 i 32 załącznika nr 1 do ustawy, który spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1 oraz 4-7 oraz ukończył 55 lat życia w przypadku mężczyzny. Przy czym, należy mieć na uwadze, że przepis ten wprowadza wyjątek od ogólnych zasad nabywania prawa do emerytury pomostowej.

Jeżeli zaś osoba ubezpieczona, nie wykonywała po dniu wejścia w życie ustawy pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (art. 4 pkt 6 cyt. ustawy), nabycie prawa do emerytury pomostowej jest możliwe na warunkach określonych w art. 49 ustawy. Prawo do emerytury przysługuje bowiem również osobie, która po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, która spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12 oraz w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

W niniejszej sprawie, ubezpieczony niewątpliwie nie spełnił przesłanki określonej w art. 4 pkt 6, do którego odsyła art. 8 ustawy. Nie wykonywał on bowiem po 31 grudnia 2008 r. pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze. Taką pracę ubezpieczony świadczył jedynie do 31 października 1993 r. W związku z powyższym nie było możliwe zastosowanie do niego wyjątku przewidzianego w art. 8 ustawy o emeryturach pomostowych. W takiej sytuacji prawo do przyznania spornego świadczenia należało badać przez pryzmat art. 49 omawianej ustawy. Należy mieć przy tym na uwadze, że warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 muszą być spełnione łącznie. Bezsprzecznie ubezpieczony, jako osoba urodzona w dniu (...) nie ukończył na dzień złożenia wniosku czy wydania zaskarżonej decyzji, ani też na dzień wydania wyroku przez sąd pierwszej instancji, 60 roku życia. Nie spełnił zatem warunku koniecznego, określonego w art. 4 pkt 3 ustawy.

Powyższe stanowisko zaprezentował także Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 18 czerwca 2014 r., III A Ua 1894/13 (LEX nr 1493758), który wyjaśnił, że artykuł 4 pkt 3 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych jako warunek konieczny dla mężczyzny przewiduje ukończenie 60 lat życia. Warunek pracy po dniu 31 grudnia 2008 r. został zastąpiony warunkiem ukończenia 60 lat życia. Nie jest uprawniona wykładnia tego przepisu w ten sposób, aby wykluczyć z warunków niezbędnych do nabycia emerytury dla osoby wymienionej w art. 49, warunek wieku określony w art. 4 pkt 3, skoro wymaga się od ubezpieczonego spełnienia warunków określonych w art. 4 pkt 1-5 i 7 i 5-12.

Przy czym skoro ubezpieczony nie spełnił jednej z przesłanek koniecznych do przyznania prawa do emerytury pomostowej, sąd odwoławczy nie badał, czy odwołujący spełnia dalsze przesłanki konieczne do przyznania spornego świadczenia.

Na marginesie trzeba tylko wskazać, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 grudnia 2013 r., II UK 159/13 (LEX nr 1405231) wyjaśnił, że możliwość uzyskania emerytury pomostowej przez osoby niespełniające warunku z art. 4 pkt 6 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych przewiduje natomiast art. 49 ustawy, według którego prawo to przysługuje osobie, która: 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3; 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12; 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Oznacza to, że art. 49 w miejsce warunku z art. 4 pkt 6 wprowadza wymaganie, aby zainteresowany spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009 r.)

warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Zatem również warunek legitymowania się okresem co najmniej 10 lat pracy jako rybaka morskiego został też zastąpiony warunkiem legitymowania się okresem co najmniej 15 lat takiej pracy wówczas, gdy praca ta nie była wykonywana po dniu 31 grudnia 2008 r.

Mając na uwadze przedstawioną ocenę prawną, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekając co do istoty sprawy zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie L. L..

SSA Barbara Białecka SSA Urszula Iwanowska SSA Zofia Rybicka-Szkibiel